

(א) לקמן יג. (ב) לקמן עת. (ג) פסחים קה. מנחות נב. (ד) גירסת הערוך בערך פתק פתקה. (ה) לעיל ט. (ו) כ"א: מאביו. (ז) ויש"ע מוס' גיטין כ"ה אפילו לא.

הגהות הב"ב

(א) גמ' מת נולד ויבס לר' כ"ל ויבית אלא נמחק: (ב) שם מותרת לה לא משכחת לה ואי כ': (ג) ה"ב ד"ה לעולם וכי אסרה עליו ברם הכה הוא: (ד) ד"ה לר' יהודה וכי משכחת לה בגון שקדש:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' באהורא דמיהורא קמייירי בלחמא דאיסורא לא קמייירי כ"ל:

וסימניך מס נולד ויבס כו'. כדפי' אלמא מדמני רבי חייא כזכור אני קורא בהן ואפילו באשת אחיו שלא היה בעולם אלמא תנא דמתני' תני פלוגתא דהא רבי חייא אמתני' קאי: לרבי לים ליה הני כללי. דר' חייא הלכך לא מוקמי מתני' בפלוגתא אלא כזכור וזכוק יבס לדברי הכל: אמו אנוסה אביו כהדא

משכחת לה. להכי לא נקט לה כמתני' שאי אמה קורא צה האסורה לזה מותרת לזה ואחזקה כשהיא יבמתה מתייבמת שיהו צ' אחיות נופלות להתייבס ותהא זו אסורה לזה משום אמו וכן זו על זה ומותרת לשני אלא כדא משכחת לה או האסורה לזה מותרת לזה או אחותה כשהיא יבמתה: אי יעקב שפי אחיות אנס. וילדה לו האחת לוי והאחת יהודה ונשא ראוון אנוסת אביו אמו של לוי ושמעון נשא אנוסת אביו אמו של יהודה: אחוסה כשהיא יבמתה. נופלת לייבוס לפני לוי ויהודה צניה משכחת לה: האסורה לזה מותרת לזה לא משכחת לה. לפי ששתייהן אסורות על שניהם אמו של לוי אסורה לו משום אמו ואחותה משום אחות האם וכן ליהודה ושתייהן פטורות מן החליצה ומן הייבוס: ואי שפי נכריות אנס. וילדו לו צ' בנים ונשאם צ' בנים מאשה אחרת ונפלו לפני צניהם האסורה לזה מותרת לזה משכחת לה אבל לא אחיות יניחו ועיקר מילתיה דרבי חייא משום ייבוס שפי אחיות נקט: ה"ג רב אשי אמר לעולם לים ליה לר' הני כללי ופלוגתא קא מיירי. כלומר לא תימא דהא דלא תני אמו אנוסת אביו משום דלא משכחת בהן הני כללי דלרבי ל"ל הני כללי ולא תימא להכי שבקיה דלא מיירי בפלוגתא דפלוגתא דלאי קמייירי ומאי חזן לו מוח דקאמר ליה: ה"ק ליה כו': דאם באנוסה אביו. ולא משכחת לה שפולח אס לפני צנה לייבוס מחזיו ומאביו: דאי עבר ונסיב. את אנוסת אביו ונפלה לייבוס לפני צנה וליתני: בלא דאי נמי משכחת. שלא עבר זה המת צניהויה: אנס לתנו. ועבר על דת: ואע"פ.

דמהדר ליה רבי לזי כמדומה אני שאין לו מוח בקדקדו: דדקה לוי צמטני'. הגייה והוספה לאמו אנוסת אביו צמטתו: היסה אמו נשואה אביו ונשאה לאחיו מאביו ומס. לא תפסי קדושין צה שהרי אשת אב בכרת ואמרינן לקמן וכו': אין קדושין תופסין בחייבי כריתות דברי הכל הלכך כשמת רשע זה לא נפלה זו לייבוס לפני צנה דלאו אשת אח הואי ואינה פוטרת לרתה: היטה

לעולם אית ליה לרבי הני כללי ובפלוגתא קמייירי. וא"ת ליתני אשת איש שפוטרת לרתה כגון דאמר לה ה"ו גיטך ע"מ שלא תנשאי לפלוני דפליגי בהמגרש (גיטין דף פג. ב.) ר"א ורבנן דלר"א הו גט ואסורה לפלוני ואם נשאת לאחיו ומת פוטרת לרתה ואע"פ דאסורה לכל אדם אפי' לרבי אליעזר

וסימניך מת נולד ויבס מת נולד ויבס (א) אלא לרבי הני כללי לית ליה רב אדא קרחינא קמיה דרב כהנא אמר משמיה דרבא לעולם אית ליה לרבי הני כללי והכי קא"ל אמו אנוסת אביו כהדא משכחת לה בתרתי לא קמשכחת לה אי יעקב ב' אחיות אנס אחותה שהיא יבמתה משכחת לה האסורה לזה מותרת לזה לא משכחת (ב) ואי ב' נכריות אנס האסורה לזה מותרת לזה משכחת לה אחותה שהיא יבמתה לא משכחת לה רב אשי אמר לעולם לית ליה לרבי הני כללי ובפלוגתא קמייירי ומאי כמדומה אני שאין לו מוח בקדקדו דקאמר ליה ה"ק ליה מ"ט לא דייקת מתני' דמתני' ר' יהודה היא [דאסר באנוסת אביו] דקתני שש עריות חמורות מאלו מפני שהן נשואות לאחרים צרותיהן מותרות אמו ואשת אביו ואחות אביו מאי אמו אילימא נשואת אביו היינו אשת אביו אלא לאו אנוסת אביו וקתני מפני שהן נשואות לאחרים לאחין לאחין לא מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא ר' יהודה דאסר באנוסת אביו משום הכי לא תני ליה א"ל רבינא לרב אשי לר' יהודה נמי משכחת לה דאי עבר ונסיב דאי לא קתני א"ל רב אשי לרב כהנא בלא דאי נמי משכחת לה יעקב אנס בלתי והוליד ממנה בן ומת [ראובן] בלא בנים ונפלה לה קמי ברה ומיגו דאידי אסירה צרתה נמי אסירה א"ל א באחותה דהתירא קמייירי באחותה דאיסורא לא קמייירי ואף על פי כן בדקה לוי במתני' דתני לוי אמו פעמים פוטרת צרתה ופעמים אינה פוטרת צרתה כיוצא היתה אמו נשואת אביו ונשאת לאחיו מאביו ומת זו היא אמו שאין פוטרת צרתה היתה

מדרבנן עד שימות המגרש או הפלוני דחיישינן שמא תנשא לו לאחר שמתאלמן או תתגרש מזה ומנלחו צניה ממוזרים כדחיישינן בהמגרש (שם דף פד. ע"מ) ע"מ שלא תבעלי לפלוני שמא תבעל לו אחר שמתאלמן או אחר שמתגרש ובעודה תחמיו ליכא למיתש יומר מאנא ואצין מ"מ לוי דקתני נמי דאי כדאמרינן לקמן קשה דליתני נמי להך ולמאן דנפקא ליה מאחות אשה יתא דלא דמי הך לאחות אשה דע"מ שלא תנשאי שריא ליה צנות וע"מ שלא תבעלי יכולה היא להתקדש לו ולא דמיא לאחות אשה ובע"מ שלא תנשאי ולא תבעלי נמי אי חשיב שיר כמו בחזן מפלוני ח"כ שריא ליה כי נשאת לאחיו קודם ואפי' אי לא חשיב שיר מ"מ לא דמי לאחות אשה דהתם בשעת נפילה הוי אחות אשתו אבל הכא בשעת נפילה אינה אשת איש עד שתבעל לו ואפי' תחשבנה אשת איש כיון שמתעם אשת איש אסורה לבעל לו מ"מ לא דמי כיון שאם תבעל לביס שנאסרה עליו הויה אשת איש ולא היתה אשת אחיו מעולם הלכך לא פטרה לרתה ומיהו למאן דנפקא ליה מולקחה כל היכא דאיכא תרי ליקומין קשה וי"ל אע"ג דלוי תני דלוי דפלוגתא קמייירי לא קמייירי אלא בפלוגתא דס"ל לתנא דמתני' כותיה מדע דלא תני לוי חייבי לאחין אע"ג דלר"ע לא צני חליצה וייבוס יניחו ומאן דמוסיף לעיל אשת אחיו שלא היה בעולמו ומשכחת לה כר"ש אע"ג דשמא תנא דמתני' לא סבר לה כר"ש היינו משום דכזכור אני קורא ביה משמע ליה דקאי אכולהו אבל אי מודו רבנן לר"א בקידושין דמספקא ליה לאביו מדקאמר בריש המגרש (שם דף פג. ב.) דאם איתא לר' אבא קשיא

ליתני אשת איש דמשכחת לה אפילו לרבנן כגון שצא ראוון וקדשה חוץ משמעון וצא שמעון וקדשה סתם ומת שמעון ונפלה לפני לוי אחיו וזרת לרה נמי משכחת לה כגון שקדשה ראוון חוץ משני אחין וי"ל דלא קרינא לגביה אשת המת דכבר נאסרה ועליו לפני קדושי אחים משום אשת [אח] ולא חשיב ערוה במקום מזה ומיהו אי אשת שני מתים דאורייתא כדמשמע בהמגרש (שם דף פג. ב.) וס' ליתני הכל אשת צ' מתים כגון שצא ראוון וקדשה חוץ משמעון ולוי אחיו וצא שמעון וקדשה סתם ומת כו' או בענין שאמר ר' יוחנן צפ' האומר (קדושין דף ט. ב.) דאפילו הן ק' תופסין ומשכחת בהן נמי לרת לרה ומיהו צפ"ג (לקמן לא: ושם ד"ה מדרבנן) וצפ"ב (לקמן יח. ושם) משמע דאשת שני מתים גזירה דרבנן ושם אפרש וצירושלמי בריש המגרש פריך לה מתיב ר' חנינא בשם רבי פנחס ליתני ט"ז נשים כר"א ומשני תמן התורה אסרה עליו (א) הכל הוא אסרה עליו ופי' רבינו יחזק תמן התורה אסרה עליו ומשגשגה המת אין לה היתר להתייבס כשימות מפני שאין איסור שבה תלוי בשום אדם אלא בתורה שאסרה עליו אבל אשת איש האיסור תלוי במגרש שאם ירצה יתירנה ליבס קודם שימות אחיו שנשאה ולהכי לא תני להו דלא דמו להו לפי שצד המגרש להתירנה: דקתני שש עריות חמורות מא"ו בו'. ומימה דמאי ס"ד דהנהו דלעיל דלא דייקי מסיפא וממ"נ כיון דתני לה גבי שש עריות לא אפשר למיתנייה צרישא וי"ל דקשיא ליה ללוי דה"ל למיתני צרישא ט"ו וצרישא לא הוה ליה למיתני אלא ה' ואע"ג דאית כרבי יהודה ה"ל למיתני ששה עשר דאי עבר ונסיב ושני ליה רבי בפלוגתא לא קא מיירי ודאי לא קא מיירי: לרבי יהודה נמי משכחת לה דאי עבר ונסיב. מימה דנלא דאי עבר ונסיב נמי משכחת לה (ב) שקידש ולא בעל דאפילו אביו דאמר בפרק בתרא דקידושין (דף עח. עה.) גבי אלמנה לכ"ג קידש לוקה היינו משום דתיב לא יקח אבל הכא לא יגלה כתיב וי"ל דשמא אסור לקדש מדרבנן שמא יבעול ואפילו יהא מותר לקדשה חשיב דאי מטעם שאסור לבוא עליה וא"ת אפילו ע"י דאי היכי משכחת לה הא ר' יהודה סבר כר"ע בפרק ד' מיתות (נהדרין דף נג. ג.) דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאחין וי"ל דלא סבר לה הש"ס כברייתא דהתם אלא כמתני' דפליג עליה ועוד דעל כרחק מתני' דהכא לא סברה צהא כרבי יהודה דהא קתני צפ"ב (לקמן דף כ. ב.) איסור מזה ואיסור קדושה חוללת ולא מתייבמת ואי אין קדושין תופסין בחייבי לאחין חליצה נמי לא תיעבי וא"ת בחייבי לאחין דשאר מנגלן דלא סבר מתני' כרבי יהודה דאיסור מזה ואיסור קדושה מפרש לקמן כגון אלמנה לכ"ג גרושה וחלוזה לכהן הדיוט ממוזרת ונתינה לישראל ואר"י דע"כ מתני'

שש עריות. יס שמורות מאלו ומיהו חומר שלהן שנשואות לאחרים. ואין יוכלו להנשא לאחיו מאביו, ואם מתו בעליהן שהן נכרים אלא זה לרבותיהן מותרות להנשא לזה (לקמן יג.). אמו. אינה יכול להנשא לאחיו של זה מאביו שהרי היא לו אשת האב, וכן אשת האב ואחות אביו ואחותו מאביו ואשת אחיו מאביו שהיו לו בנים ואשת אחי אביו, כגון אסורות לאחיו מאביו כשם שאסורות עליו, ואין בהן לך יבוס על זה לעולם, ואם נשאו לאחרים ולהם נשים אחרות וממו, מותרות לנשא לזה, שאין צרת ערוה אסורה אלא כשנפלה ליבוס עם הערוה פעם אחת. שפון שפטרה לצרת ערוה עמדה עולמית כתיב אשת אח שיש לו בנים (שם).

